

ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ

ਮੰਗਲਵਾਰ, 26 ਸੱਤੰਬਰ 2023

ਮੇਦੀ ਹਕੂਮਤ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਵਿੱਚੁੱਧ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹਿ ਹੋਠ ਹਮਲਿਆਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਤਾਂ ਮੇਦੀ ਹਕੂਮਤ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਜੋ ਮਨੀਪੁਰ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਦੀ ਸਿਖਰ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੇਮਾਂਤਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀਆਂ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਵਰਤਾਰੇ ਸੰਬੰਧੀ ਆਵਾਜ਼ ਚੁਕਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ 21 ਸੱਤੰਬਰ ਨੂੰ ਇਸ ਮਸਲੇ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਲਗਾਤਾਰ ਚੱਗ ਸਾਲ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਮਾਹਰਾਂ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਨਾਨਾਂ ਦਾ ਪੱਖ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਡੇਵਿਡ ਕਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਸਾਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਮਿਕ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਤਪੀਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।” ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਰੱਖੀ ਇਬਰਾਹੀਮ ਕੁਪਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਵਣ ਆਹੀ ਹੈ। ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ, ਸਿੱਖਾਂ, ਈਸਾਈਆਂ, ਦਲਿਤਾਂ ਤੇ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਉੱਤੇ ਹਮਲਿਆਂ ਤੇ ਡਰਾਉਣ ਦੀਆਂ ਘਰਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।” ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਉਪ ਚੇਅਰਮੈਨ ਰੱਖੈਰਿਕ ਡੇਵੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਤਬਦੀਲੀ, ਧਾਰਮਿਕ ਪੁਸ਼ਕਾਰ, ਸਿਖਿਆ ਸਿਲੇਸ਼, ਅੰਤਰ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਆਹ ਤੇ ਗਊ ਹੱਤਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਰਨਾਨਾਂ ਹਨ, ਜੋ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ, ਦਲਿਤਾਂ ਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਨਾਨ੍ਹੱਖੀ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।”

ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਢਾ। ਫਰਨਾਫ ਵੇਰੈਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਸ਼ਾਨ੍ਤੀ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਾਲਤ ਚਿੱਤਾਜਨ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ।”

‘ਹਿਊਮਨ ਵਾਰ’ ਦੀ ਭਾਇਕੈਟਰ ਸਾਰਾ ਯਾਗਰ ਨੇ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਈ ਮੇਦੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਈਡੇਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਅਲੋਚਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਬਹਾਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਿੰਦੂ ਫਾਰ ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਟਸ ਦੀ ਸਹੀ-ਸੰਸਥਾਪਕ ਸੁਨੀਤਾ ਵਿਸ਼ਵਾਨਾਥ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚਿੱਤਾ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਟਰੰਪ ਤੇ ਫਿਰ ਬਾਈਡੇਨ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਈਡੇਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜੇਕਰ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਵਣ ਆਹੀ ਹੈ।” ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਉਪ ਚੇਅਰਮੈਨ ਰੱਖੈਰਿਕ ਡੇਵੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਤਬਦੀਲੀ, ਧਾਰਮਿਕ ਪੁਸ਼ਕਾਰ, ਸਿਖਿਆ ਸਿਲੇਸ਼, ਅੰਤਰ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਆਹ ਤੇ ਗਊ ਹੱਤਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਰਨਾਨਾਂ ਹਨ, ਜੋ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ, ਦਲਿਤਾਂ ਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਨਾਨ੍ਹੱਖੀ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।”

ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਢਾ। ਫਰਨਾਫ ਵੇਰੈਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਸ਼ਾਨ੍ਤੀ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਾਲਤ ਚਿੱਤਾਜਨ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ।”

ਜਾਰਜ ਟਾਊਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹਮਦ ਬਿਨ ਖਲੀਫਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਭੀਜੇ ਸੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, “ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਕਾਲੇ ਦੌਰਾਨ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਾਲੀ ਬਾਈਦੀ ਦਾ ਘਾਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸੁਭਤ ਬਿਨਾਂ ਗਊ ਮਾਸ ਦਾ ਬਹਾਨਾ, ਕਿਸੇ ਹਿੰਦੂ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਦੀਪ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਟਰੰਪ ਤੇ ਫਿਰ ਬਾਈਡੇਨ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਈਡੇਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜੇਕਰ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਵਣ ਆਹੀ ਹੈ।”

ਜਾਰਜ ਟਾਊਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹਮਦ ਬਿਨ ਖਲੀਫਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਭੀਜੇ ਸੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, “ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਕਾਲੇ ਦੌਰਾਨ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਾਲੀ ਬਾਈਦੀ ਦਾ ਘਾਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸੁਭਤ ਬਿਨਾਂ ਗਊ ਮਾਸ ਦਾ ਬਹਾਨਾ, ਕਿਸੇ ਹਿੰਦੂ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਦੀਪ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਟਰੰਪ ਤੇ ਫਿਰ ਬਾਈਡੇਨ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਈਡੇਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜੇਕਰ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਵਣ ਆਹੀ ਹੈ।”

ਇਹ ਉਹ ਸਮਾਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋ ਇੱਕ ਮਸਲੇ ਕਾਰਨ ਸੰਧੰਗ ਕ੍ਰਾਂਚ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਮਸਲੇ ਦੀ ਅੱਗ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹਮੇਦੀਆਂ ਤੱਕ ਵੀ ਜੁੜ੍ਹੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਵਾਛਾਂ ਹਿੰਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਵਣ ਆਹੀ ਹੈ।

ਇਹ ਉਹ ਸਮਾਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋ ਇੱਕ ਮਸਲੇ ਕਾਰਨ ਸੰਧੰਗ ਕ੍ਰਾਂਚ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਮਸਲੇ ਦੀ ਅੱਗ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹਮੇਦੀਆਂ ਤੱਕ ਵੀ ਜੁੜ੍ਹੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਵਾਛਾਂ ਹਿੰਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਵਣ ਆਹੀ ਹੈ।

ਇਹ ਉਹ ਸਮਾਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋ ਇੱਕ ਮਸਲੇ ਕਾਰਨ ਸੰਧੰਗ ਕ੍ਰਾਂਚ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਮਸਲੇ ਦੀ ਅੱਗ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹਮੇਦੀਆਂ ਤੱਕ ਵੀ ਜੁੜ੍ਹੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਵਾਛਾਂ ਹਿੰਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਵਣ ਆਹੀ ਹੈ।

ਇਹ ਉਹ ਸਮਾਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋ ਇੱਕ ਮਸਲੇ ਕਾਰਨ ਸੰਧੰਗ ਕ੍ਰਾਂਚ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਮਸਲੇ ਦੀ ਅੱਗ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹਮੇਦੀਆਂ ਤੱਕ ਵੀ ਜੁੜ੍ਹੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਵਾਛਾਂ ਹਿੰਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਵਣ ਆਹੀ ਹੈ।

ਇਹ ਉਹ ਸਮਾਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋ ਇੱਕ ਮਸਲੇ ਕਾਰਨ ਸੰਧੰਗ ਕ੍ਰਾਂਚ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਮਸਲੇ ਦੀ ਅੱਗ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹਮੇਦੀਆਂ ਤੱਕ ਵੀ ਜੁੜ੍ਹੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਵਾਛਾਂ ਹਿੰਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਵਣ ਆਹੀ ਹੈ।

ਇਹ ਉਹ ਸਮਾਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋ ਇੱਕ ਮਸਲੇ ਕਾਰਨ ਸੰਧੰਗ ਕ੍ਰਾਂਚ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਮਸਲੇ ਦੀ ਅੱਗ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹਮੇਦੀਆਂ ਤੱਕ ਵੀ ਜੁੜ੍ਹੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਵਾਛਾਂ ਹਿੰਦੀਆਂ ਹੋਈਆ

